

**AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE
SİYASAL KATILIM PLATFORMLARI:
ROLLERİ VE AMAÇLARI**

Dr. Öğr. Üyesi Erhan AKDEMİR

Eskişehir, 2019

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

**AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE SİYASAL KATILIM PLATFORMLARI:
ROLLERİ VE AMAÇLARI
Dr. Öğr. Üyesi Erhan AKDEMİR**

Kapak ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak
© Siyasal Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.
Şubat 2019, Ankara
ISBN: 978-605-7877-02-4

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik
Yayıncı Sertifika No: 14016
Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1
Kızılay-Ankara
Tel: 0(312) 419 97 81 pbx
Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı:
Tarcan Matbaacılık Yayın. San.
Sertifika No: 25744
İvedik köy mah. İvedik cad. No: 417/ A
Yenimahalle/ANKARA Tel: (0312) 384 34 35

Dağıtım:
Siyasal Kitabevi
Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1
Kızılay-Ankara
Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx
Faks: 0 (312) 419 16 11
e-posta: info@siyasalkitap.com
<http://www.siyasalkitap.com>

Canım eşim Duru'ya

Erhan Akdemir, 2003 yılında Atılım Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden lisans derecesini aldıktan sonra 2004 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans eğitimine başladı. Akdemir, 2006 yılında “ABD’de Dış Politika

Oluşum Sürecinde Düşünce Kuruluşlarının Rolü: Ortadoğu Özelinde Bir İnceleme” başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamladı. Aynı yıl Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Uluslararası İlişkiler bölümünde doktora eğitimine başlayan Akdemir, “Kimlik ve Kültür Tartışmaları Bağlamında Avrupa Kimliğinin ve Kültürünün Oluşumu ve Türkiye – AB İlişkilerine Etkisi” başlıklı doktora tezinin savunma aşamasında bulunmaktadır. Erhan Akdemir doktora eğitiminin bir bölümünü ise Milli Eğitim Bakanlığı Bursu çerçevesinde Polonya’da Varşova Üniversitesi Gazetecilik ve Siyaset Bilimi Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü ve Avrupa Birliği Merkezi’nde tamamladı. 2004 - 2013 yılları arasında Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)’nde AB Uzmanı olarak görev yapan Akdemir, Ekim 2004 tarihinden itibaren ise AB-Haber.com adlı internet haber portalının Türkiye Yayın Koordinatörlüğü görevini yürütmektedir. Akdemir halen Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü’nde Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

İçindekiler

Önsöz.....	7
Giriş	9

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMLAR	17
1.1. Siyasal Hayat.....	17
1.2. Siyasal Katılım ve Siyasal Davranış.....	24
1.3. Siyasal Aktörler ve Siyasal Katılım	35

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KATILIM İLKELERİ	47
2.1. AB'nin Kuruluşu	47
2.2. AB ve Siyasal Katılım	50

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE SİYASAL KATILIM	71
PLATFORMLARI ÖRNEKLERİ.....	71
3.1. İsveç – Almedalen Haftası.....	75
3.2. Finlandiya – SuomiAreena	91
3.3. Danimarka – Folkemodet (Halk Buluşması).....	95
3.4. Litvanya - Diskusiju Festivalis "Bütent!" (Tartışma Festivali)	101
3.5. Letonya –Sarunu Festivāls -Lampa (Konuşma, Müzakere Festivali)	103
3.6. Estonya – Arvamusfestival (Fikir Festivali)	108
3.7. Diğer Avrupa Ülkeleri	115
3.7.1. Norveç – Arendalsuka (Arendal Haftası)	115
3.7.2. İzlanda - Fundur Folkis (Halkın Toplantısı).....	119
Sonuç.....	125
Kaynakça.....	127

Önsöz

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi'nin İktisadi ve İdari Bilimler, Hukuk, İletişim ve Sağlık Bilimleri Fakültelerinde verdiğim Siyaset Bilimi ve Avrupa Birliği dersleri ile aynı Üniversite'nin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde verdiğim yüksek lisans (Avrupa Birliği, Küresel Politikada Türkiye) ve doktora (Küresel Yönetişim) derslerinde edindiğim bilgi, izlenim ve incelemelerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerime bu çalışmanın ortaya çıkışında verdikleri destek ve değerli görüşleri için çok teşekkür ederim. Özellikle de Doktora öğrencilerim ve çalışma arkadaşlarımdan Mehmet Recai Uygur, Selim Erdoğan ve Adrienne Mae Askali çalışmaya duydukları andan itibaren çalışmaya verdikleri özel önem, emek ve katkılardan dolayı özel bir teşekkürü de hak etmektedirler. Çalışmaya emek sarfedenler Avrupa ülkelerindeki uygulamaları incelese de benzer bir çalışmanın ülkemizde de uygulanabilmesini umut etmektedirler. Çalışma sadece durum değerlendirmesiyle yetinmemekte, ileride benzer uygulamaların ülkemizde de gerçekleştirilebilme olanaklarını da araştırmaktadır. Bu açıdan bu çalışma bir kitap eseri olarak bitmiş gibi görünse de; incelenen örneklerin Türkiye uygulaması hayata geçene kadar çalışmanın tamamının sonlanmasından bahsedemeyiz. Okuyucuya cesaret vermesi açısından bu doğrultuda çeşitli projelere başvurulduğundan da bahsedebiliriz.

Bu çalışmanın hayata geçmesi aşamasında desteklerini her zaman yanımda hissettiğim sevgili aileme, eşim Duru'ya ve oğlum Deniz'e, onlarla birlikte geçireceğim zamanları bu

çalışmaya vermek zorunda kaldığım için özür diler ve bana gösterdikleri büyük sabır ve anlayışları için teşekkür ederim. Onların sevgisi ve desteği olmasa bu çalışma ortaya çıkmazdı.

Nasıl ki insanlar yaşadıkları tecrübeleriyle olgunlaşıyor; yaşadıkları olumlu ve olumsuz gelişmeler ve süreçler onların hayatta daha sağlam kalmalarını sağlıyor ise, bir ülkedeki demokrasi de benzer süreçlerle ve gelişmelerle olgunlaşmakta ve pişmektedir. Önemli olan söz konusu olgunluğu getirecek olan araç ya da araçların farkında olmak ve onun yolunda ilerleyebilecek bilince sahip olmaktır. O araç ya da araçlar bizi hemen istediğimiz sonuca ulaştırmasa bile sahip olduğumuz farkındalık ve bilinç bizi er yada geç hakettiğimiz noktaya taşıyacaktır.

Giriş

Günümüzde fikir alışverişleri genellikle internet ve internet tabanlı teknolojilerin kullanılmasıyla sosyal medyada, yazılı mesajlarda ve e-postalarda gerçekleşmektedir. Elbette ki internet ve internet tabanlı teknolojiler siyasal katılım kanallarının çoğalmasından, bireylerin ve topluluklarının siyasal hayata ilgisinin yoğunlaşmasından, bireylerin ve toplumların birbirleriyle iletişim ve etkileşim kurmalarından, yine bireylerin ve topluluklarının siyasal katılıma mikro düzeyde katılım göstermesinden ve aktif bir siyasal katılım için gerekli olan mobilizasyon ve organizasyon için yeni fırsatlar yaratmaktadır.¹ Ancak siyasal katılım açısından internetin kullanımını yukarıda dile getirilen özelliklerinin dışında onu sadece karşı tarafı aşağılama, yargıma ve ötekileştirme aracı ve bir katılım şekli olarak kullanmak hem yüz yüze konuşabilme sanatını köreltmekte hem de siyasal hayatın içerisinde insanların bir araya gelmesini, tartışmasını ve yüz yüze iletişim ve etkileşim kurmasını engellemektedir. Bununla birlikte bu durum bir yandan sivil mekanizmaların ve platformların işlevsiz hale gelmesine yol açarken diğer yandan da insanların ve toplumsal grupların birbirinden uzak yerlerden birbirlerine karşı nefret dolu söylemlere daha çabuk ve kolay şekilde baş-

¹ Lorenzo Mosca, "The Internet as a New Channel for Political Participation?", **Democracy in Transition Political Participation in the European Union**, Kyriakos N. Demetriou (Der.), London, Springer, 2013, s. 179.

vurabilmelerine neden olmaktadır.² Aslında yüz yüzeyle dile getirilmeyecek, internet tabanlı teknolojilerin de varlığıyla tamamen bireyselleştirilmiş, bu oldukça sert ve nefret söylemleri karşı tarafta daha büyük bir tepkiye, onun bu tepkiyle verdiği ve çekinmeden rahatça yazabildiği daha ağır ve sert söylemlerde diğer tarafta daha da büyük bir kine ve nefrete dönüşebilmektedir. Bu durum toplumsal ve bireysel ilişkilerin kısır ve dışa kapalı, nefret ve ötekileştirme temelli bir yapıya bürünmesine yol açmaktadır. Bu açıdan, belirli bir ülke ve toplum içerisinde yaşayan insanların hepsinin aynı şekilde düşünmelerini, aynı yaşam pratiklerini gerçekleştirmelerini, aynı çıkarlar peşinde koşmalarını ve aynı tercihlerde bulunmalarını beklemek mümkün değildir. Bu itibarla bir toplumun bütün üyelerinin fikir birliği içerisinde olmasını beklemek de mümkün değildir. Kabul etmek gerekir ki, bir toplum içerisindeki bireylerin beklentileri ve çıkarları birbirinden farklılar arz etmektedir. Bu da çoğulcu siyasal sistemler bakımından olağan bir durumdur. Beklenmeyen ve kabul de edilmemesi gereken durum ise; bir fikir, tercih ve yaşam pratiğine sahip olan bir kişinin başka bir fikir, tercih ve yaşam pratiği olan kişiyi kabul etmeme, dışlama, yok sayma ve hatta ortadan kaldırma arzusu ya da eylemidir. Öte yandan, söz konusu bu farklılıkların illa çatışmaya gireceğini beklemek de toplum içerisinde yaşayan bireylerin can, fikir ve tercih güvenliğini ciddi tehditler altında bırakabilir. Bunun önüne geçebilmenin en temel yolu ise farklılıkların bir tehdit olarak değil herkesin kendi tercihi olarak kabul edilmesinden ve kendi fikir, tercih ve yaşam pratiklerimiz ne kadar değerli ise farklı fikir, tercih ve yaşam pratiklerinin de aynı ölçüde değerli olduğunu kabul etmemizden geçmektedir. Bu açıdan iki kişinin karşılıklı konuşması ortada bir diyalogun olduğu anlamına gelmez. Diya-

² W. Lance Bennett ve Alexandra Segerberg, **A The logic of Connective Action: Digital Media and the Personalization of Contentious Politics**, Cambridge, Cambridge University Press, 2013.

loğu oluşturan asıl Őey, karşımızdakiyle hemfikir olup olmadığımızdan bağımsız olarak, her fikrin var olma hakkına sahip olduğunu kabul edebilme, onunla tartışabilme ve onu dinleyebilme yeteneğidir. Bunu başarabilmenin en kolay ve geğerli yolu ise 'başka', 'öteki'ya da 'diğer' olarak adlandırılan kesim, birey ve toplumsal gruplarla iletişim ve etkileşimin kurulması ve tarafların birbirlerini dinleyebilmesi ve hazmedebilmesidir. Bu iletişim ve etkileşim sayesinde taraflar önyargularından arınmaya ve karşısındaki anlamaya doğrudan erişebilecektir. Böylece de toplum içerisindeki bireyler kendilerini dar ve kapalı alanlara itilmekten kurtararak kendilerine çizilmiş yapay siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel sınırlardan kurtularak, birlikte yaşamayı sağlayacak ortak paydaları keşfetmeye başlayacaklardır. Bu keşif de topluma toplumsal huzuru, barışı ve uzlaşıyı getirecektir. Söz konusu ortak paydaların keşif yolu da toplumun tamamını ilgilendiren ortak ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel sorunlara ilişkin hem katılım ve yönetişim ilkelerinin bir arada olduğu çözüm platformlarının ortaya çıkışına hem de bu platformlar aracılığıyla söz konusu sorunlara çözümlerin üretilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda, 2018 yılı itibariyle 50. yılını kutlayan Almedalen Haftası etkinliği de yukarıda açıklanan toplumsal bir etkinliği ve geniş tabanlı katılım ve yönetişim platformunu temsil etmektedir. Söz konusu etkinlik her yılın 27. haftasında İsveç'in Visby kentinde bulunan Gotland Adası'ndaki Almedalen Parkı'nda düzenlenen ve herkese açık olan dünyanın en büyük demokratik platformlarından birisidir. Etkinlik Gotland'daki sivil ve resmi yerel siyasal aktörler tarafından organize edilmektedir. Bu itibarla da etkinlik yerel ve ulusal siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel sorunların ve de çözüm önerilerinin tüm taraflarca rahatça tartışılabildiği geniş tabanlı katılım ve yönetişim olanağı ve ortamı sunmaktadır. Bu ortam ve olanak ise tüm yerel ve ulusal siyasal aktörlerin toplumsal hayatın tesis edilmesi, geliştirilmesi ve korunması için bir

paydada buluşulabilmesini sağlamaktadır. Bu itibarla bu özelliklerinden dolayı süreç içerisinde Almedalen Haftası dünya kamuoyunda oldukça yoğun bir ilgi uyandırmıştır. Bu organizasyon 8 siyasi partisi bulunan İsveç'te her bir siyasi partiye atfen her yıl 8 gün sürmektedir.

Bu geniş tabanlı şeffaf ve halka açık olan siyasi platforma en düşük profilden en yüksek profile yerel ve ulusal tüm siyasal aktörler iştirak etmektedir. Bu kapsamda siyasi parti temsilcileri, işveren ve işçi sendikaları, medya ve sivil toplum temsilcileri gibi ülkedeki tüm siyasal aktörler söz konusu etkinliğe gönüllü olarak katılım göstermektedirler. Bu geniş tabanlı katılım ve yönetim platformunda ise süreç şu şekilde işlemektedir:

Organizasyonun ilk diliminde çeşitli uzmanlık alanlarında siyasi parti temsilcilerince seminerler düzenlenmektedir. Bu seminerler esnasında katılımcılar uzmanlara ve siyasi parti temsilcilerine soru sorma fırsatı elde etmektedirler. Geri kalan ikinci kısım da kendi içinde iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Bunlardan ilki siyasi parti temsilcilerinin de yer aldığı bütün katılımcılar arasında çeşitli konu başlıkları üzerinde gerçekleştirilen en fazla 30 dakikalık mülakat ve diyaloglardır. Bu mülakat ve diyalogların içeriği ise platform tarafından belirlenen konulardan oluşmaktadır. Örneğin 2017 yılında sağlık sistemi, inşaat sektörü, sürdürülebilir enerji, çocuklar ve gençler, dijitalleşme gibi konular Almedalen Haftası'nda ele alınmıştır. İkinci bölümde ise yine platform tarafından belirlenen konularda katılımcılar arasında gerçekleştirilen serbest münazaralardır. Toplumsal sorunların tartışılmasının yanı sıra, Almedalen Haftası'nda çeşitli kültürel faaliyetler de düzenlenerek organizasyon daha renkli hale getirilmektedir. Örneğin organizasyon boyunca çeşitli konserler ve fuarlar düzenlenmektedir.

İsveç'te 50. yılını geride bırakan bu uygulama hemen hemen bütün kuzey Avrupa ülkelerine de ilham kaynağı ol-

muş ve benzeri demokratik platformlar farklı isimler altında hayata geçirilmiştir. Örneğin Finlandiya'nın Helsinki kentinde gerçekleştirilen organizasyon SuomiAreena diye adlandırılmaktadır. Etkinlik prodüksiyon şirketi olan Mediahub Helsinki ve Pori Belediyesi tarafından organize edilmektedir. Organizasyon Avrupa'nın en eski caz festivali olan Pori Caz Festivali ile eş zamanlı olarak düzenlenmektedir. Bu durum SuomiAreena'ya olan katılımı yükseltmektedir. SuomiAreena'nın başlıca organizatörleri ise sivil ve resmi (bakanlıklar, belediye ve hükümet temsilcileri) siyasal aktörlerdir. SuomiAreena'da başlıca tartışma konuları siyaset, toplum, kültür ve spordur. Finlandiyalı tüm siyasal aktörlerin katılımının yanı sıra SuomiAreena çok sayıda uluslararası katılımcıya da ev sahipliği yapmaktadır. Göze çarpan en önemli uluslararası davetliler ise eski Avrupa Komisyonu Başkanı José Manuel Barroso ve eski Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-moon olmuştur.

Bu uygulama Litvanya'da Diskusiju Festivalis "Bütent!" (Tartışma Festivali), İzlanda'da Fundur Folkis (Halkın Buluşması), Letonya'da Sarunu Festivāls -Lampa (Konuşma, Müzakere Festivali), Danimarka'da Folkemodet (Halk Buluşması), Estonya'da Arvamusfestival (Fikir Festivali), Norveç'te Arendalsüka (Arendal Haftası) olarak anılmaktadır.

Bu minvalde, Almedalen vb. siyasal katılım platformları, bireylerin günlük siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel taleplerini diğer siyasal aktörlerle, önyargısız, partizancılık anlayışından ve propagandadan uzak ve farklı düşüncelere saygı temelinde paylaştıkları gayriresmi ortamlardır. Bu özgür ortamda bireyler düşüncelerini ifade edebilme konusunda daha cesur davranabilmektedirler. Bu çerçevede bu platformların varlığı toplumda siyasal katılımın ve sosyal duyarlılığın artırılması, toplumda hoşgörüyü hakim kılarak sosyal-siyasal her türlü farklılığın zenginlik olarak benimsenmesi, bireysel veya toplumsal sorunların muhataplarına doğrudan iletebilmesi,

farklı düşüncelere karşı var olabilecek önyargıların ortadan kaldırılması ve en önemlisi, ulusal ve uluslararası demokratik yönetim ilkelerinin hakim kılınması anlamına gelmektedir. Bu yolla da toplumun tamamını ilgilendiren ortak ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel sorunlara çözümlerin üretilmesine katkı sağlanabilmektedir. Böylece de bireyler ve toplumsal gruplar katkı sağladıkları süreçlerin parçası haline gelmektedirler, bu parça haline gelme aidiyet bilincini ortaya çıkarmakta, aidiyet bilinci de sahip çıkma ve sahip çıkmak da eyleme geçme, aktif olma ve katılım gösterme dürtüsünü ateşlemektedir. Bu çalışmada analiz edilen katılım ve yönetim platformlarının bireysel ve toplumsal katkılarından birisi de katılımcıların ülkelerine ve geleceklerine daha fazla sahip çıkma bilincine ve farkındalığına olumlu etkisinin olmasıdır. Bu itibarla, bireylerin ve toplumsal grupların devlet ve vatandaşlık aidiyetlerinin daha sıkı ve güçlü olmasında bireylerin siyasal hayata katılımı elzemdir.

Öte yandan, biraz daha farklı bir içeriğe sahip olmakla birlikte bir diğer katılım platformu ise Birleşmiş Milletler (BM)'e aittir ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Eylem Kampanyası adını taşımaktadır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2012 yılında Rio de Janeiro'da toplanan Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nda doğmuştur. Söz konusu hedefler dünyada herkesi ilgilendiren ortak siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlara ve bunların çözümüne odaklanmaktadır. Amaç, yukarıda dile getirilen ortak sorunlar bağlamında dünyanın karşı karşıya olduğu acil çevresel, siyasi ve ekonomik sorunları ele alan evrensel hedefler kümesi oluşturmaktır.³ Bu kapsamda dünya liderleri 25-27 Eylül 2015 tarihinde New York'taki BM Genel Merkezinde biraraya gelerek 2030 yılına kadar dünyada yoksulluğun tüm boyutlarıyla ortadan kaldırılması ve insanlığın

³ <http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>

ortak refahının sağlanması için Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini kabul etmişlerdir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri toplam 17 hedeften oluşmaktadır. Söz konusu hedefler şunlardır: Yoksulluğa son, açlığa son, sağlıklı bireyler, nitelikli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, temiz su ve sıhhi koşullar, erişilebilir ve temiz enerji, insana yakışır iş ve ekonomik büyüme, sanayi, yenilikçilik ve altyapı, eşitsizliklerin azaltılması, sürdürülebilir şehir ve yaşam alanları, sorumlu üretim ve tüketim, iklim eylemi, sudaki yaşam, karasal yaşam, barış ve adalet ve hedefler için ortaklıklardır.⁴ Görülmektedir ki, bu hedefler dünyada herkes için ortak sorunları işaret etmektedir. Bu çerçevede Kampanya, küresel, bölgesel, ulusal ve yerel siyasal aktörlerin katılımıyla uluslararası kamuoyunda Gündem 2030 ve hedefleri hakkında farkındalık yaratmak için bir platform olarak ortaya çıkmıştır. Kampanya Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından yönetilmektedir ve BM Genel Sekreteri'nin özel bir inisiyatifidir. Kampanya BM sisteminin geneline ve üye devletleri, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri uygulamasında savunuculuk ve halkın katılımı konusunda destek vermeye de teşvik vermektedir. Doğrudan halkın katılımı yoluyla üye ülkeleri ve BM Ülke Ekiplerini harekete geçirmek ve yaratıcı ve yenilikçi iletişim, kampanya ve platform ve mekanizmalarla söz konusu hedeflerin ülke kamuoylarında sahip çıkılmasını sağlamak Kampanya'nın temel hedeflerini oluşturmaktadır.⁵

Öte yandan, demokratik toplumlarda siyasi katılım repertuarının son beş, on yıllık dönemlerde değişime uğradığı da görülmektedir. Bireyler politik amaçlar için kullanılabilir politik olmayan faaliyetlerin peşinden giderek kendilerine göre var olan sorunlarına çareler aramaktadırlar.⁶ Bu bakım-

⁴ <http://www.un.org.tr/belgeler/surdurulebilir-kalkinma-hedefleri/>

⁵ <https://sdgactioncampaign.org/about-2/>

⁶ Cliff Zukin, Scott Keeter, Molly Andolina, Krista Jenkins ve Michael X. Delli Carpini, **A New Engagement? Political Participation, Civic Life,**

dan bu çalışma katılım ilkesini yönetenler açısından değil yönetilenler açısından değerlendirmektedir. Çalışma belirli bir toplum içerisinde yaşayan yönetilenlerin o toplum içerisinde karşılaştıkları ve sahip oldukları toplumsal sıfatlardan ve sınıflardan bağımsız olarak toplumda herkes için ortak olan siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlarını bir araya gelerek nasıl aşabileceklerine dair bir örnek mekanizma olarak söz konusu platformları incelemekte ve bu bağlamda bu platformlara katılımın önemini vurgulamaktadır. Çalışma okuyucuya farklı bir toplumsal katılım biçimi sunarak, toplumda hem siyasal katılım hem sivil katılım hem de demokrasi anlayışının güçlenmesine katkı sunmak arzusundadır. Bu kapsamda çalışma, AB ve AB dışındaki Avrupa ülkelerindeki toplumsal uzlaşının sağlanmasında en önemli etkenlerden olan siyasal katılım platformlarının bu çerçevedeki rollerini ve önemini anlamayı, analiz etmeyi ve okuyucuya aktarmayı amaçlamaktadır.

and the Changing American Citizen, Oxford: Oxford University Press, 2006, s.7.

Kaynakça

- Arat, Tuğrul ve Sanem Baykal, "Avrupa'nın Günümüzdeki Temel Değerlerinin Düşünsel Köklerine ve Avrupa Bütünleşmesi Hareketindeki Yerine İlişkin Gözleme Dayalı Bir Deneme", **Hukuki, Siyasi ve İktisadi Yönleriyle Avrupa Bütünleşmesinde Son Gelişmeler ve Türkiye-AB İlişkileri: ATAUM 30. Yıl Armağanı**, Sanem Baykal, Sinem Akgül Açıkmeşe, Belgin Akçay ve Çağrı Erhan (Der.), Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınları No:615, Ankara Üniversitesi Basımevi, 2018, ss. 27-47.
- BAUMAN, Zygmunt, **Özgürlük**, çev. Kübra Eren, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2018.
- BENNETT, W. Lance ve Alexandra Segerberg, **A The logic of Connective Action: Digital Media and the Personalization of Contentious Politics**, Cambridge, Cambridge University Press, 2013.
- BRADY, E. Henry, "Political Participation", **Measures of Political Attitudes** (Der. John P Robinson, Phillip R. Shaver, Lawrence S . Wrightsman), San Diego, Academic Press, 1999, ss. 737-801.
- BRUBAKER, Rogers, **Fransa ve Almanya'da Vatandaşlık ve Ulus Ruhu**, çev. Vahide Pekel, Ankara, Dost Kitabevi, 2009.
- ÇAM, Esat, **Siyaset Bilimine Giriş**, Der Yayınları, Genişletilmiş 8. Basım, İstanbul, 2002.
- ÇUKURÇAYIR, M. Akif, **Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi**, Konya, Çizgi Kitabevi, 2002.

- DALTON, J. Russell, "Citizenship Norms and the Expansion of Political Participation", **Political Studies**, Cilt: 56, 2008, ss. 76-98.
- DAVER, Bülent, **Siyaset Bilimine Giriş**, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- DEDEOĞLU, Beril, "Avrupa Birliği Bütünleşme Süreci II: Avrupa Birliği'nin Yakın Geçmişi", **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, Beril Dedeoğlu (Der.), İstanbul, Boyut Kitapları, 2003.
- DEMİRTAŞ, Birgül, "AB'nin Dönüştürücü Gücü ve Batı Balkanlar'da Demokratikleşme Süreci: Başarılanlar ve Başarılamayanlar", **Hukuki, Siyasi ve İktisadi Yönleriyle Avrupa Bütünleşmesinde Son Gelişmeler ve Türkiye-AB İlişkileri: ATAUM 30. Yıl Armağanı**, Sanem Baykal, Sinem Akgül Açıkmeşe, Belgin Akçay ve Çağrı Erhan (Der.), Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınları No:615, Ankara Üniversitesi Basımevi, 2018, ss. 179-210.
- DEWEY, John, **Özgürlük ve Kültür**, çev. Vedat Günyol, İstanbul, Can Yayınları, 1962.
- DINAN, Desmond, **Ever Closer Union: An Introduction to the European Community**, Houndmills, The Macmillan Press, 1994.
- DURŞUN, Davut, "Siyaset ve Birey: Siyasal Katılma", **Siyaset Bilimi**, Davut Dursun, Mustafa Altunoğlu (Der.), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2013.
- EKMAN, Joakim, Erik Amnå, "Political Participation And Civic Engagement: Towards A New Typology", **Human Affairs**, Cilt: 22, 2012.
- EROĞLU, Tuğba Hacer, "Yönetime Katılma Biçimleri ve Yerel Yönetimlerde Demokratik Mekanizmalar", **Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, Sayı 11, 2006, ss.191-206.

- EROĞUL, Cem, “Siyasal Katılma”, **Siyaset Bilimi: Kavramlar, İdeolojiler, Disiplinlerarası İlişkiler**, Gökhan Atılğan ve E. Atilla Ertegin (Der.), İstanbul, Yordam Kitap, 2015.
- EROĞUL, Cem, **Devlet Yönetimine Katılma Hakkı**, Ankara, İmge Kitabevi, 1999.
- GÜLMEN, Yüksel, **Türk Seçmen Davranışında, Ekonomik ve Sosyal Faktörlerin Rolü 1960-1970**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi, Yayın No:2531, 1979.
- GÜNEŞ, M. Ahmet, “Avrupa Birliği’nin Temel Değerleri Üzerine”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2016, Sayı: 125, ss. 309-315.
- GÜVENÇ, Bozkurt, **Türk Kimliği**, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1996.
- HABERMAS, Jürgen, “Reply to Grimm”, **The Question of Europe**, Peter Gowan ve Perry Anderson (Der.), Londra, Verso, 1997.
- HABERMAS, Jürgen, “Why Europe Needs A Constitution”, **New Left Review**, Cilt: 42, Sayı: 11, 2006.
- HALLSTEIN, Walter, **United Europe: Challenge and Opportunity**, Londra, Oxford University Press, 1962.
- HEYWOOD, Andrew, **Siyasetin ve Uluslararası İlişkilerin Temel Kavramları**, çev. (Fahri Bakırcı), Ankara, BB 101 Yayınları, 2016.
- HURMİ, Bahar, “Avrupa Birliği ve Demokrasi Açığı Sorunu”, **Küreselleşen Dünyada Avrupa Birliği**, Rasim Özgür Dönmez ve Gökhan Telatar (der.), Ankara, Phoenix, 2008, s.36-80.
- IGNATIEFF, Michael, **Blood and Belonging**, Londra, Vintage, 1993.
- ISMAY, Lord, **NATO İlk Beş Sene 1949-1954**, çev. Suat Bilge, Ankara, Türk Tarik Kurumu Basımevi, 1956.
- JÖRKE, Dirk, “Sivil Toplum, Siyasi Partiler ve Katılımcılık”, Çev. Ender Türk, **Uluslararası Konferans: Demokrasi ve Siyasal Katılım**, 23-24 Haziran 2012, Düzenleyen: Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği.

- KALAYCIOĞLU, Ersin, **Karşılaştırmalı Siyasal Katılma, Karşılaştırmalı Siyasal Katılma, Siyasal Eylemlerin Kökenleri Üzerine Bir İnceleme**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları, 1998.
- KAPANİ, Münci, **Politika Bilimine Giriş**, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1999.
- KEANE, John, **The Life and Death of Democracy**, London, Simon & Schuster, 2009.
- KIRBIS, Andrej, "Political Participation and Non-democratic Political Culture in Western Europe, East-Central Europe and Post-Yugoslav Countries", **Democracy in Transition Political Participation in the European Union**, Kyriakos N. Demetriou (Der.), London, Springer, 2013, ss. 225-254.
- KIŞLALI, Taner Ahmet, **Siyasal Sistemler: Siyasal Çatışma ve Uzlaşma**, Ankara, İmge Kitabevi, 1998.
- MARIEN, Sofie and Henrik Serup Christensen, "Trust and Openness: Prerequisites for Democratic Engagement?", **Democracy in Transition Political Participation in the European Union**, Kyriakos N. Demetriou (Der.), London, Springer, 2013, ss. 109-134.
- McCormick John, **The European Union**, Oxford, Westview Press, 1999.
- MOSCA Lorenzo, "The Internet as a New Channel for Political Participation?", **Democracy in Transition Political Participation in the European Union**, Kyriakos N. Demetriou (Der.), London, Springer, 2013, ss. 179-198.
- NIE, Norman H., Sidney Verba, "Siyasal Katılma" Çev. İlder Turan, **Siyasal Katılma Kamuoyu ve Oy Verme Davranışı**, Norman H. Nie, Sidney Verba, Philip E. Converse, Çev. İlder Turan, Tunçer Karamustafaoglu, Ankara, Siyasi İlimler Türk Derneği Yayınları, 1989.
- NIKIFOROVA, Basia, "Religious Pluralism: A Challenge to Identity", **The New Europe: Uncertain Identity and Borders**, Małgorzata Kowalska (Der.), Białystok, Uniwersytet W Białymstoku, 2007.

- OKÇU, Murat, "Yönetişim Tartışmalarına Katkı: Avrupa Birliği İçin Yönetişim Ne Anlama Geliyor?", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi**, 2007, Cilt:12, sayı: 3, ss. 299-312.
- ÖZTEKİN, Ali, **Siyaset Bilime Giriş**, Ankara, Siyasal Kitabevi, 2014.
- RHODES, Raw, "The New Governance: Governing without Government", **Political Studies**, Cilt 44, Sayı: 3, 1996, s. 653.
- ROSANVALLON Pierre, **Counter-Democracy: Politics in an Age of Distrust**, Cambridge, Cambridge University Press, 2008.
- RUSS, Jacqueline, **Avrupa Düşüncesinin Serüveni: Antik Çağlardan Günümüze Batı Düşüncesi**, Çev. Özcan Doğan, Ankara, Doğu Batı Yayınları, 2011.
- SANDER, Oral, **Siyasi Tarih: 1918 – 1994**, Ankara, İmge Kitabevi, 2001.
- SARIBAY, Yaşar Ali, **Siyasal Sosyoloji**, Bursa, Uludağ Üniversitesi, 1996.
- SELÇUK, Sami, **Longing For Democracy**, Ankara, Yeni Türkiye Publications, 2000.
- SOMER, Murat, "Demokrasinin Politik Ekonomisi: İnanılır Demokrasi, Mikro-Düzenleyici Devlet ve AB'li Küreselleşme", **Doğu Batı Düşünce Dergisi: Dün Bugün Yarın İdeolojiler 1**, Sayı 28, 2004.
- TEZCAN, Ercüment, "Avrupa Birliği'nin Kurumsal Yapısı ve Karar Alma Mekanizması: Üye Devletlerin Rolü Üzerine Değerlendirmeler", **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, Beril Dedeoğlu (Der.), İstanbul, Boyut Kitapları, 2003.
- THIEBAUT, Carlos, "The Logic of Autonomy and the Logic of Authenticity", **Philosophy and Social Criticism**, Cilt 23, Sayı 3, 1997.
- THODY, Philip, **An Historical Introduction to the European Union**, Londra, Routledge.

- TILLY, Charles, **Democracy**, Cambridge, Cambridge University Press, 2007.
- TOK, Nafiz, **Kültür, Kimlik ve Siyaset: Kültüre İlişkin Meseleler İçin Kimlik Temelli Bir Yaklaşım**, İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2003.
- TURAN, İlter, **NATO İttifakının Stratejik ve Siyasi Sorunları**, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayını, 1971.
- VROMEN, Ariadne, "People Try to Put Us Down ...": Participatory Citizenship of 'Generation X", **Australian Journal of Political Science**, 2003, Cilt: 38, Sayı:1, ss. 79-99.
- WHITMAN, G. Richard, "The International Identity of the European Union: Instruments as Identity", **Rethinking the European Union: Institutions, Interests and Identities**, Alice Landau ve Richard G. Whitman (Der.), Houndmills, Macmillan Pres, 1997.
- YALVAÇ, Faruk, **Rousseau ve Uluslararası İlişkiler**, Ankara, Phoenix Yayınevi, 2008.
- ZALEWSKI, Marysia ve Cynthia Enloe, "Questions About Identity in International Relations", **International Relations Theory Today**, Ken Booth ve Steve Smith (Der.), Oxford, Polity Press, 1995.
- ZUKIN, Cliff, Scott Keeter, Molly Andolina, Krista Jenkins ve Michael X. Delli Carpini, **A New Engagement? Political Participation, Civic Life, and the Changing American Citizen**, Oxford: Oxford University Press, 2006.
- WOHLFART, Anna, "Demokrasinin Şekillenmesinde Yurttaşların Rolü", Uluslararası Konferans: Demokrasi ve Siyasal Katılım, 23-24 Haziran 2012, Düzenleyen: Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği, s. 149.
https://tr.boell.org/sites/default/files/demokrasi_ve_siyasal_katilim_konf_kitabi_2013.pdf
- RUIGE, Anke, Sezin Üskent, Pavel Micka, Yönetişim ve Katılım: Etkili katılım için Araçlar, Yöntemler, Mekanizmalar, Yönetişim ve Katılım Rehberi, Stratejik Yerel Yönetişim

- Projesi, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Ankara, 2014. https://www.tepav.org.tr/upload/files/1408538775-7.Yonetisim_ve_Katilim.pdf
- AB'nin Sivil Topluma Desteği <https://www.avrupa.info.tr/tr/abnin-sivil-topluma-destegi-36>
- Finansman Araçları <https://www.avrupa.info.tr/tr/finansman-araclari-8853>
- European Commission Report from the Commission on European Governance, 2003. http://ec.europa.eu/governance/docs/comm_rapport_en.pdf
- European Commission Report from the Commission on European Governance, 2003. http://ec.europa.eu/governance/docs/comm_rapport_en.pdf
- The Brussels Treaty <http://www.cvce.eu/viewer/-/content/3467de5e-9802-4b65-8076-778bc7d164d3/en>
- Perikles – Cenaze Konuşması <http://dogu-roma.blogspot.com/2016/01/perikles-cenaze-konusmas-yunanca.html>
- COM (2005) 290 final http://ec.europa.eu/comm/enlargement/docs/pdf/civil_society_290605_en.pdf
- Avrupa'nın yarısı sokağa mı indi?, <https://www.dw.com/tr/avrupanın-yarısı-sokağa-mı-indi/a-46809206>
- Macaristan'ı AB haklarından yoksun bırakacak karar kabul edildi <https://www.dw.com/tr/macaristanı-ab-haklarından-yoksun-bırakacak-karar-kabul-edildi/a-45465583>
- AP'nin en büyük grubundan Victor Orban'a uyarı <https://www.dw.com/tr/apnin-en-büyük-grubundan-victor-orbana-uyarı/a-46201675>
- Jan W. van Deth, "Studying political participation: Towards a Theory of Everything?", Workshop "Electronic Democracy: Mobilisation, Organisation and Participation via new ICTs", Grenoble, 6-11 April 2001, Joint Sessions of Workshops of the European Consortium for Political Research.

http://www.academia.edu/2233354/STUDYING_POLITICAL_PARTICIPATION_TOWARDS_A_THEORY_OF_EVERYTHING

AB Anayasası için seçenekler http://www.bbc.co.uk/turkish/indepth/story/2005/05/050531_constitution_next.shtml

Maria Gonzalez de Asis ve Jairo Acuna-Alfaro, "Civic Participation in National Governance", Mayıs 2002. www.worldbank.org/wbi/governance/assessing/pdf/asis_citizens.pdf

Treaty of Lisbon, <http://tr.euabc.com/upload/books/lisbon-treaty-3edition.pdf>

Serge Embacher, Avrupa'da Sivil Toplum ve Sosyal Demokrasi Güncel Gelişmeler ve Normatif Perspektifler, Friedrich Ebert Stiftung, 2010. <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/tuerkei/08060.pdf>

İzlanda AB üyeliği hedefinden vazgeçti https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/03/150313_izlanda_ab

Avrupa seçimlerine katılım nasıl artırılabilir? <https://tr.euro-news.com/2013/04/01/avrupa-secimlerine-katilim-nasil-artirabilir>

Declaration on European Identity (Copenhagen, 14 December 1973) https://www.cvce.eu/content/publication/1999/1/1/02798dc9-9c69-4b7d-b2c9-f03a8db7da32/publishable_en.pdf

<http://www.lysa.is/>

<http://www.lysa.is/stefnir-i-fjolfreytta-og-spennandi-dagskra/>

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2012/04/120420_breviviklast

<https://www.arvamusfestival.ee/en/>

<http://library.fes.de/pdf-files/bueros/baltikum/14739.pdf>

<https://www.arvamusfestival.ee/en/opinion-festival-attracts-wide-selection-discussion-ideas/>

<https://www.arvamusfestival.ee/en/good-common-convention/>

<https://www.arvamusfestival.ee/en/>
<https://www.festivalslampa.lv/en/festival/about-festival>
<https://www.festivalslampa.lv/uploads/files/eng-sarunu-festivala-lampa-dalibas-noteikumi.pdf>
<http://diskusijufestivalis.lt/2017/>
https://folkemoedet.dk/media/1256/folkemoedeanalysen-2017_operate.pdf
<https://folkemoedet.dk/en/>
<http://www.almedalsveckan.info/>
https://www.ab.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/Kob/Turkiye_Kat_Ort_Belg_2007.pdf
https://www.ab.gov.tr/siyasi-kriterler_45869.html
<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/turnout.html>
<http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>
<http://www.un.org.tr/belgeler/surdurulebilir-kalkinma-hedefleri/>
<https://sdgactioncampaign.org/about-2/>
https://translate.googleusercontent.com/translate_c?depth=1&hl=en&rurl=translate.google.com&sp=nmt4&tl=en&u=http://dokument.gotland.se/IntegrationService.svc/GetDocumentContent%3FdocumentNumber%3D13261&xid=17259,15700021,15700124,15700186,15700190,15700201,15700237,15700242,15700248&usg=ALkJrhgNJy6Y7pz1hk47WDJcZSYHhM4pRA
http://www.umdcipe.org/conferences/Moscow/papers/Citizen_Participation_in_the_Local_Public_Service_Provision_and_Quality_Improvement.pdf
<http://www.riksdagen.se/tr/sprak/other-languages/turkce-turkiska/parlamentarler-ve-partiler/>